

Effecten van Compensatoire ScanningsTraining bij patiënten met homonieme visuele velddefecten - een randomised controlled trial

Gepubliceerd: 13-08-2010 Laatste bijgewerkt: 03-05-2024

Doel van dit onderzoek is het effect van een compensatoire scanningtraining voor mensen met homonieme hemianopsie te onderzoeken. Gekeken wordt naar effecten op zowel functie-, activiteiten- en participatieniveau. Daarnaast wordt onderzocht welke...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON34671

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

kijkstrategietraining bij hemianopsie

Aandoening

- Overige aandoening

Synoniemen aandoening

homonieme hemianopsie, visuele velddefecten

Aandoening

visuele velduitval t.g.v. verworven hersenletsel

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universitair Medisch Centrum Groningen

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W, ZonMW - InZicht, CBR (middels leerstoel prof. dr. W.H. Brouwer)

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: compensatoire scanningstraining, hemianopsie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Oogbewegingsparameters op scantaken (waaronder aantal fixaties en saccades, fixatieduur, saccadegrootte, etc.).

Secundaire uitkomstmaten

Visuele functietests, vragenlijsten, neuropsychologische tests, (ecologische) scan- en mobiliteitstaken

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Veruit de meest voorkomende visuele stoornis na niet-aangeboren hersenletsel is homonieme gezichtsvelduitval. Ongeveer 20-30% van alle CVA patiënten hebben homonieme gezichtsvelduitval [1] en ongeveer driekwart van deze patiënten heeft een ontregelde visuele zoekstrategie en een gestoorde visuele exploratie van hun omgeving die hun hindert bij hun dagelijkse mobiliteit [2]. Zo botsen mensen met homonieme gezichtsvelduitval regelmatig tegen objecten of tegen ander mensen en kunnen of durven ze hierdoor niet meer zelfstandig te wandelen of te fietsen. Dit heeft zeer ingrijpende gevolgen voor de participatie. Wanneer patiënten zich echter bewust worden van de bestaande beperkingen een nieuwe kijkstrategie aanleren waarmee men kan compenseren voor de gezichtsvelduitval kan de dagelijkse mobiliteit aanzienlijk verbeterd worden [3, 4]. Een recent gepubliceerde systematische review [3] wees uit dat compensatoire scanningstraining de meeste kans geeft op een zo hoog mogelijk participatieniveau. Deze training is erop gericht om de patiënt grote oog- en hoofdbewegingen te laten maken in het blinde halfveld. Hierdoor leert de patiënt het functionele gezichtsveld te vergroten en te compenseren voor het

verlies van visuele informatie dat optreedt wanneer deze oogbewegingen niet worden gemaakt.

De effectiviteit van compensatoire scanningtraining is weliswaar aangetoond in algemene zin, maar de onderzochte trainingen verschillen (subtiel) van elkaar en er is tot nu toe weinig aandacht besteed aan het effect op de mobiliteit. Tevens is de effectiviteit alleen aangetoond door middel van within-patiënt repeated measures designs, waarin iedere deelnemende patiënt fungeert als zijn eigen controle. De randomised controlled trial (RCT) die in dit onderzoeksprotocol voorgesteld wordt, biedt een oplossing voor deze problemen.

Doel van het onderzoek

Doel van dit onderzoek is het effect van een compensatoire scanningtraining voor mensen met homonieme hemianopsie te onderzoeken. Gekeken wordt naar effecten op zowel functie-, activiteiten- en participatieniveau. Daarnaast wordt onderzocht welke factoren het trainingseffect kunnen voorspellen.

Onderzoeksopzet

Single-blind controlled intervention study

Onderzoeksproduct en/of interventie

Alle deelnemers zullen een scanningtraining krijgen bij Koninklijke Visio, expertisecentrum voor slechtziende en blinde mensen. De training is ten behoeve van huidig onderzoek geprotocolleerd en verspreid over Nederland.

Inschatting van belasting en risico

De effectmetingen bevatten geen invasieve test. De effectmetingen hebben geen nadelige gevolgen voor de betrokkene noch voor zijn/haar behandeling bij Koninklijke Visio en er zijn geen risico's aan verbonden. Voorts is de belasting gering. Wanneer patiënten aangeven aan het onderzoek mee te willen doen, is het enige dat van hen gevraagd wordt om voor de effectmetingen twee of driemaal een dag naar Groningen te komen. Reis- en verblijfkosten worden vergoed. Patiënten weten dat zij deelname aan het onderzoek mogen weigeren of te allen tijde mogen opzeggen, zonder dat dit enige invloed heeft op hun individuele behandeling bij Koninklijke Visio.

Contactpersonen

Publiek

Universitair Medisch Centrum Groningen

Hanzeplein 1
9713 GZ Groningen
NL

Wetenschappelijk

Universitair Medisch Centrum Groningen

Hanzeplein 1
9713 GZ Groningen
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- homonieme halfzijdige gezichtsvelduitval t.g.v. verworven post-chiasmatisch hersenletsel.
- min. 6 maanden tussen verworven letsel en meting 1
- leeftijd 18-75 jaar
- mobiliteitshulpvraag

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- maar 1 functioneel oog

- onduidelijke neurologische oorzaak van HVFD
- ernstig unilateraal neglect

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Enkelblind

Doel: Behandeling / therapie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	30-08-2010
Aantal proefpersonen:	90
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	13-08-2010
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL31718.042.10